

Důvodová zpráva

I. Obecná část

1 Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

Viz přílohu k důvodové zprávě k návrhu zákona o distribuci pojištění a zajištění.

2 Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s Ústavou založeným ústavním pořádkem České republiky. Z ústavního pořádku České republiky nevyplývají specifické právní normy ústavněprávní síly dopadající na oblast sjednávání soukromého pojištění. Ústavní soud se ve své rozhodovací praxi oblastí distribuce pojištění dosud specificky rovněž nezabýval.

Návrh zákona se dotýká zejména ústavně zaručeného práva vlastnit majetek (čl. 11 LPS) a ústavně zaručeného práva podnikat (čl. 26 LPS). Při zásazích do těchto základních práv návrh zákona plně respektuje zásadu, že při stanovení mezí základních práv musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu (čl. 4 odst. 4 LPS). Zásahy do uvedených základních práv jsou vyváženy legitimním zájmem na ochraně spotřebitele a na eliminaci některých nežádoucích sociálních jevů, které mohou být spojeny s nedostatečnou regulací oblasti distribuce pojištění.

Pokud jde o postavení České národní banky, návrh zákona respektuje zásadu, že do činnosti České národní banky lze zasahovat pouze zákonem (čl. 98 odst. 1 Ústavy), a činí tak způsobem, který neohrožuje plnění jejího hlavního ústavně zakotveného cíle, jímž je péče o cenovou stabilitu.

Kromě toho návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky, např. zásady vyplývající z pojmu demokratického právního státu (čl. 1 Ústavy), zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 2 LPS) a v oblasti správního trestání zásadu nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege (čl. 39 LPS).

3 Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami a právem Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právními akty EU. Z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, nevyplývají specifické právní normy dopadající na oblast distribuce pojištění. Mezinárodní soudní instituce se ve své rozhodovací praxi oblastí distribuce pojištění a zajištění dosud specificky rovněž nezabývaly.

Pokud jde o práva zaručená Evropskou úmluvou o lidských právech, dotýká se návrh zákona zejména ochrany vlastnictví (čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě) a práva na soukromý život (čl. 8 Úmluvy). Zásahy do těchto práv jsou nezbytné k naplnění legitimního cíle, jímž je zájem na ochraně spotřebitele a na eliminaci některých nežádoucích sociálních jevů, které mohou být spojeny s nedostatečnou regulací oblasti distribuce pojištění. Tím je podle názoru předkladatele naplněn právní základ, který Úmluva stanoví pro zásahy do těchto práv, konkrétně v případě ochrany vlastnictví je to obecný zájem (čl. 1 odst. 2 Protokolu č. 1 k Úmluvě) a v případě práva na soukromý život hospodářský blahobyt země a ochrana práv a svobod jiných (čl. 8 odst. 2 Úmluvy).

Kromě toho návrh zákona respektuje další práva zaručená Úmluvou, zejména právo na spravedlivý proces (čl. 6 odst. 1 Úmluvy) a prostředek nápravy (čl. 13 Úmluvy) tím, že nijak neomezuje právo osob dotčených zásahy do výše uvedených práv žádat o přezkoumání těchto

zásahů soud, a dále zásadu nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege (čl. 7 Úmluvy) tím, že skutkové podstaty správních deliktů jsou stanoveny zákonem a vymezeny dostatečně určitě a předvídatelně.

4 Předpokládaný hospodářský a finanční dosah

Navrhovaný zákon je koncipován obecně jako rozpočtově neutrální. Neměl by mít zásadní vliv na státní rozpočet, ani na ostatní veřejné rozpočty.

II. Zvláštní část

1 Obecná ustanovení

K § 1:

Úvodní ustanovení odkazuje na příslušné evropské právní předpisy, které zákon implementuje a charakterizuje obsah tohoto zákona. Zákon upravuje zejména podnikatelská oprávnění k provozování činnosti zprostředkování pojištění, stanoví rozsah odpovědnosti jednotlivých osob zapojených do této činnosti, určuje pravidla jednání se zákazníkem, definuje způsob výkonu dohledu a nástroje správního trestání v tomto sektoru finančního trhu. Z větší části má zákon transpoziční povahu, obsahuje však i národní úpravu, která reaguje na specifické problémy tuzemského pojistného (zejména retailového) trhu a která má vést rovněž ke sjednocení principů regulace distribuce na celém finančním trhu.

K § 2:

k písm. a) a b)

Řada ustanovení v zákoně obsahuje normy týkající se současně jak zprostředkování pojištění nebo zajištění pojišťovacími zprostředkovateli (externí distribuce), tak i poskytování pojištění pojišťovny (interní distribuce). Souhrnně lze tyto činnosti označit za „distribuci pojištění (zajištění)“, přičemž tuto terminologii užívá i směrnice IDD. Směrnice rozdíl mezi jednotlivými distribučními činnostmi vyjadřuje nepřímou prostřednictvím definice zprostředkovatele pojištění. Tím je osoba provozující distribuci pojištění, která není pojišťovnou (pojistitelem). Podstatou pojmu distribuce je tedy určité „dodání pojištění“ od pojišťovny k zákazníkovi, které může nabývat různých podob a do kterého mohou být zapojeny různé mezičlánky, stojící ať už na straně pojišťovny, či klienta.

k písm. c) až f)

Pojmy „poskytování“ a „zprostředkování“ odrážejí obsah souhrnného pojmu „distribuce pojištění/zajištění“, tak jak je chápe směrnice IDD. Výčet jednotlivých činností u poskytování pojištění nebo zajištění je téměř totožný s výčtem činností u zprostředkování pojištění nebo zajištění s tím rozdílem, že zatímco pojišťovna jedná svým jménem a na svůj účet, zprostředkovatel jedná jménem a na účet pojišťovny, nebo jménem a na účet zákazníka.

Obsah pojmů je rovněž konzistentní (v míře v jaké to nevyklučují sektorová specifika) s vymezením distribučních činností v ostatních sektorech finančního trhu. Poskytování a zprostředkování pojištění v sobě zahrnuje jak činnosti souvisejících se sjednáním pojištění (uzavírání pojistné nebo zajištění smlouvy), tak i činnosti, které tomuto sjednání předcházejí (nabízení pojištění, předkládání návrhů a přípravné práce), anebo ji následují (v rámci pomoci při správě pojištění). Pomoc při správě pojištění je obsažena v rámci všech výše uvedených činností, jako činnost vedoucí k změně nebo ukončení pojištění nebo zajištění.

Součástí provádění přípravných prací je obvykle poskytování doporučení o pojištění. Doporučením je myšleno individuální doporučení vyslovené vůči konkrétnímu zákazníkovi, nikoli poskytování obecných informací o pojištění.

k písm. h)

Pojem pojišťovací zprostředkovatel zahrnuje všechny osoby, které podnikatelským způsobem zprostředkovávají pojištění, bez ohledu na to, zda tak činí na základě patřičného oprávnění, či zda jde z jejich strany o podnikání neoprávněné. Pojem se zavádí proto, aby umožnil adresovat některá práva a povinnosti uvedeným osobám souhrnně.

Pojišťovacím zprostředkovatelem může být rovněž pojišťovna, vykonává-li činnosti, ve kterých se objektivně nachází v pozici osoby zprostředkovávající – tj. sjednává-li pojistné produkty cizích pojišťoven. To je běžné zejména v modelu specializovaných (neuniverzálních) pojišťoven. Více se regulatornímu odlišení různých distribučních činností pojišťovny věnuje odůvodnění k § 6.

k písm. i)

Pojem „zahraniční zprostředkovatel“ označuje takové pojišťovací zprostředkovatele, kteří v České republice poskytují služby na základě svobody volného pohybu služeb a usazování. Tento pojem naopak nezahrnuje pojišťovací zprostředkovatele ze zemí mimo EU/EHS.

k písm. j)

Osoba zastoupeného je v tomto zákoně souhrnným legislativním označením osoby (pojišťovna nebo samostatný zprostředkovatel), na kterou je „navázán“ vázaný zástupce. Pojem umožňuje adresovat některá práva a povinnosti těmto osobám souhrnně. Koncept zastoupeného odpovídá právní úpravě na kapitálovém trhu a v sektoru spotřebitelských úvěrů.

k písm. k)

S ohledem na potřebu definovat rozsah osob, na které se vztahují povinnosti odborné způsobilosti, případně důvěryhodnosti, je definován pojem pracovník. Podmínka přímého podílu na poskytování nebo zprostředkování pojištění nebo odpovědnosti za tyto činnosti platí pro všechny pozice v daném ustanovení vyjmenované, tedy jak pro osoby v pracovněprávním nebo obdobném vztahu, tak pro prokuristy nebo členy vyjmenovaných orgánů právnických osob. Nejedná se o však o všechny členy těchto orgánů, ale jen o ty, kteří jsou zodpovědní za distribuci pojištění nebo ji řídí.

k písm. l)

Pojem zákazník je souhrnným označením osob, které vystupují buď v pozici zájemce o pojištění, nebo v pozici pojistníka. Pojem zákazník zahrnuje jak spotřebitele, tak i ostatní osoby sjednávající si pojistnou ochranu.

k písm. m)

Skupiny odbornosti nahrazují dosavadní členění, na jehož základě byli pojišťovací zprostředkovatelé zapisováni do registru, resp. rozsah jimi provozované zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle pojistných odvětví definovaných v příloze č. 1 zákona o pojišťovnictví. Nové členění vychází ze vzájemných vazeb mezi jednotlivými pojistnými produkty a z potřeb trhu tak, jak vyplynuly z dlouhodobých konzultací Ministerstva financí. Dobrým příkladem je vytvoření zvláštní skupiny č. 3 – distribuce pojištění motorových vozidel (havarijní pojištění a pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). Odbornost pro distribuci těchto pojištění je současně i součástí odbornosti skupiny poskytování nebo zprostředkování neživotního pojištění – není tedy důvod, aby osoba, která splní požadavky na

odbornost pro distribuci neživotního pojištění, musela zároveň složit zkoušku odbornosti i pro distribuci pojištění motorových vozidel.

Každý, kdo distribuuje pojištění, nebo je za distribuci zodpovědný musí být odborně způsobilý, tedy mít odbornost odpovídající jím zprostředkovaným pojištěním, nebo pojištěním, za které je zodpovědný. Vymezení skupin odbornosti se vztahuje jak na zprostředkování pojištění zprostředkovateli, tak i na jeho poskytování pojišťovny. Cílem skupin odbornosti je zacílit regulační požadavky pouze na ty pojistné produkty, které distributor zamýšlí sjednávat (a v nich odbornost dále zvyšovat), a naopak ho nezatěžovat znalostmi a dovednostmi týkajícími se produktů, které nesjednává.

k písm. n) a o)

Pojmy hostitelský a členský stát jsou zavedenými pojmy evropského práva, které mají sloužit k označení příslušnosti osob zamýšlejících vykonávat distribuční činnosti přeshraničně (a příslušných orgánů, které nad těmito osobami vykonávají dohled).

k písm. p)

Pojem „rezervotvorné pojištění“ se zavádí pro potřeby adresování vybraných informačních povinností, které jsou relevantní pouze pro pojištění, která umožňují výplatu odkupného (typicky tzv. kapitálové, univerzální a investiční životní pojištění).

K § 3:

k odst. 1

Ač některé činnosti mohou mít v určitých bodech podobné znaky, které lze nalézt při distribuci pojištění nebo zajištění, není záměrem směrnice IDD ani regulátora tyto činnosti upravovat tímto zákonem. Odstavec 1 proto stavuje určité okruhy činností, které zákon ze své působnosti vylučuje.

V působnosti zákona tak není příležitostné poskytování obecných informací v rámci jiné profesní činnosti nebo poskytování obecných informací o pojištění, jehož účelem není napomáhat k uzavření pojistné smlouvy. Obecnými informacemi mohou být informace o jednotlivých druzích pojištění, jejich principech a vzájemných rozdílech, možnosti daňového zvýhodnění apod.

Mezi další činnosti vyloučené z působnosti zákona patří tzv. tipařství, tj. činnost spočívající v poskytování obecných informací o pojištění, jejichž účelem není napomáhat k uzavření pojistné smlouvy. Obecnými informacemi mohou být např. informace o jednotlivých druzích pojištění, jejich principech a vzájemných rozdílech.

Činnost „tipaře“ nesmí přesáhnout hranici, kdy v obecné rovině zjistí zájem osoby o případné uzavření pojistné smlouvy, resp. zájem o konkrétní druh pojištění, a tuto informaci společně s kontaktními údaji zájemce předá pojišťovacímu zprostředkovateli či pojišťovně. Uvedenou hranici překračují zejména aktivity, které nesměřují pouze k vyhledání („vytipování“) zájemce, ale také k jeho získání (resp. přesvědčení v podobě mentálního rozhodnutí či vážného zájmu o sjednání konkrétněji vymezeného produktu), a i to i v podobě doporučení určitého produktu, byť formálně smlouvu se spotřebitelem podepisuje osoba k tomu oprávněná.

Dělicím hlediskem mezi „tipařstvím“ a zprostředkováním pojištění může být i to, zda daná osoba zjišťuje zároveň i zájem o poskytnutí pojištění na straně pojišťovny nebo o zprostředkování pojištění na straně zprostředkovatele. Pokud je tento zájem zjišťován, nebo daná osoba jinak napomáhá v procesu zprostředkování, sjednávání či uzavírání individuální smlouvy, pak se jedná o zprostředkování pojištění se všemi zákonnými konsekvencemi.

Pokud „tipač“ jedná v rámci nastíněných mantinelů, nevztahuje se na něj tento zákon, včetně ustanovení o odbornosti atp., na druhé straně je vždy nutné respektovat obecnou úpravu obsaženou v § 5 odst. 1 občanského zákoníku.

Regulaci obsažená v zákoně nedoléhá rovněž ani nekomerční pojišťování a činnost spočívající v likvidaci pojistných událostí, tj. na šetření nutné ke zjištění existence a rozsahu povinnosti pojistitele plnit.

k odst. 2

Směrnice ve svém čl. 1 odst. 3 vylučuje ze své působnosti tzv. zprostředkovatele doplňkového pojištění, jsou-li splněny určité, rovněž ve směrnici IDD vymezené, podmínky. Zároveň v odstavci 4 stanovuje, že i přesto je třeba při takto „vyloučené“ činnosti dodržovat některá pravidla (4 ustanovení směrnice) - i zde je třeba plnit některá pravidla jednání, mít systém vyřizování stížností zákazníků apod. Mezi výčtem pravidel však není povinnost registrace. Z toho důvodu bylo při transpozici přistoupeno k regulatorně úspornému řešení. Nezavádí se tedy žádná zvláštní kategorie zprostředkovatele, ale pouze se stanovuje, že za splnění určitých podmínek činnost zprostředkování pojištění podléhá jen některým ustanovením zákona.

Subjekty uvedené písmenu b) nespádají do výjimky, budou-li se chtít stát pojišťovacím zprostředkovatelem, zákon se na ně vztahuje plně.

Limity stanovené v písm. d) jsou stanoveny podle poměrného ročního základu, což znamená cca 1,6 EUR denně (600 EUR/365 dní). Zvláštní limit má pak pojištění, které trvá nejvýše 3 měsíce.

k odst. 3

V zákoně se upravuje rovněž činnost, která sice není zprostředkováním pojištění ve smyslu směrnice IDD, avšak v mnoha znacích se jedná o činnost velmi podobnou, pro spotřebitele od zprostředkování obtížně odlišitelnou. V praxi je pro tuto činnost užíváno sousloví „flotilové pojišťování“, přičemž se zde jedná o to, že pojistník uzavře rámcovou pojistnou smlouvu, ke které jednotliví pojištění dále pouze přistupují. Flotilová pojištění provozují typicky autobazary, půjčovny aut, banky (v rámci pojištění platebních karet). Jedná se tak tedy o zasazení činnosti, která na trhu existuje dlouhodobě do určitého rámce, který uplatňujeme na distribuci pojištění. Z hlediska ochrany spotřebitele je pak zásadní, aby spotřebitel mohl očekávat stejnou odbornost, důvěryhodnost i dodržování stejných pravidel jednání jak při distribuci pojištění, tak i při přistoupení k pojištění.

Možnost přistoupit k takovým rámcovým pojistným smlouvám tak budou moci dále podnikatelsky nabízet pouze osoby, které splní standardní požadavky kladené na pojišťovací zprostředkovatele. Předmětem flotilového pojištění nebudou moci být rezervotvorná pojištění. Účelem tohoto ustanovení je především zajistit lepší postavení pojištěných, zejména s ohledem na úplnost a transparentnost předmluvních a smluvních informací a dále při uplatňování práv z pojištění a výplatě pojistného plnění. Uvedené ustanovení se samozřejmě netýká všech skupinových pojištění, kdy osoba pojistníka není shodná s osobou pojištěného, ale pouze takových pojištění, která jsou koncipována pro větší množství pojištěných z řad veřejnosti a má komerční charakter. Bude se jednat zejména o flotilové pojištění automobilů, pojištění sjednávané touto formou ke spotřebitelským či jiným úvěrům či platebním kartám, skupinová úrazová pojištění apod.

2 Osoby oprávněné zprostředkovávat pojištění nebo zajištění

2.1 Základní ustanovení

K § 4:

Zprostředkovávat pojištění nebo zajištění nadále mohou pouze subjekty, které jsou uvedeny v tomto zákoně, tedy pojišťovací zprostředkovatelé, jakožto subjekty, které obdrží povolení podle tohoto zákona, a zahraniční zprostředkovatelé – tj. zprostředkovatelé s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, a to na základě evropského pasu.

2.2 Samostatný zprostředkovatel a jeho oprávnění

K § 5:

Ustanovení definuje samostatného zprostředkovatele jako osobu oprávněnou zprostředkovávat pojištění na základě povolení České národní banky.

Jedná se o nově zavedenou kategorii osob oprávněných zprostředkovávat pojištění nebo zajištění, která (spolu s kategorií vázaného zástupce) nahradí stávající kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů (více viz závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace, část E. 1).

Povolení k činnosti nadále uděluje ve správním řízení Česká národní banka, která současně dohlíží nad plněním povinností podle tohoto zákona. Obdobně jako tomu je u jiných subjektů podnikajících na finančním trhu, samostatný zprostředkovatel musí být zapsán do příslušného registru, přičemž může začít provozovat činnost až poté, co je do registru zapsán.

Samostatný zprostředkovatel provozuje svoji činnost buďto na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou (tj. jako tzv. pojišťovací agent) nebo na základě smlouvy uzavřené se zákazníkem (tj. jako tzv. pojišťovací makléř).

K § 6:

Povolení k činnosti samostatného zprostředkovatele uděluje Česká národní banka na základě žádosti ve správním řízení. Pro udělení povolení k činnosti musí žadatel splňovat některé kvalitativní i kvantitativní požadavky.

Návrh zákona se při formulaci těchto požadavků snaží v rámci možností používat obdobná vyjádření, jaká se používají v jiných zákonech upravujících finanční trh. Podmínku odborné způsobilosti musí u právnické osoby splňovat ty vedoucí osoby, které se přímo podílejí na zprostředkování pojištění nebo zajištění, nebo na řízení nebo kontrole této činnosti.

Je upraven zjednodušený režim pro získání oprávnění samostatného zprostředkovatele pro pojišťovnu, která zamýšlí zprostředkovávat pojištění jiné pojišťovny. Tento obchodní model je využíván v rámci cross-sellingu zejména u specializovaných (neuniverzálních) pojišťoven. Směrnice Solvency 2 ani směrnice IDD souběh pojistitelské a zprostředkovatelské činnosti u pojišťovny nezakazuje. Z hlediska systematiky regulovaných činností i ochrany spotřebitele je důležité rozlišovat, vystupuje-li pojišťovna v daném obchodním vztahu jako pojistitel, tedy jako subjekt přebírající rizika, nebo jako zprostředkovatel, který zprostředkovává pojištění, tedy převzetí rizik jiným pojistitelem. Zatímco v prvním případě je na pojišťovnu nahlíženo jako na osobu regulovanou směrnicí Solvency 2, ve chvíli, kdy zprostředkovává, řídí se úpravou danou směrnicí IDD – tj. vystupuje jako distributor-zprostředkovatel. Z hlediska pojišťovny se jedná o věcně odlišné distribuční činnosti, byť se obě týkají sjednávání pojištění a nejedná se tak o činnost, která by byla v rozporu se ZPOJ.

Vzhledem k tomu, že většinu požadavků uvedených v odstavci 1 pojišťovna musela splnit již v době, kdy žádala o povolení k činnosti podle zákona o pojišťovnictví, a musí plnit i nadále, stanoví se, že k získání oprávnění samostatného zprostředkovatele postačí, když pojišťovna o takové oprávnění požádá, přičemž splnění příslušných podmínek by u ní již orgán dohledu nepřezkoumával.

K § 7:

O žádosti o povolení k činnosti samostatného zprostředkovatele se rozhoduje ve správním řízení. Toto ustanovení, pro které podpůrně platí správní řád, vymezuje některé odchylky od obecné právní úpravy správního řízení podle správního řádu. Podle § 66 SR pak platí, že řízení se zastavuje usnesením, které se oznamuje účastníkům řízení podle § 72 SR.

Kladné rozhodnutí se odchýlně od správního řádu písemně nevyhotovuje, přičemž samostatný zprostředkovatel je oprávněn provozovat svou činnost okamžikem zápisu do registru, který je veřejně přístupný. Naopak negativní rozhodnutí (odmítnutí udělení oprávnění k činnosti) se vyhotovuje a doručuje účastníkům řízení v souladu se správním řádem.

K § 8:

Stanoví se časové omezení trvání oprávnění k činnosti s možností automatického prodloužení zaplacením správního poplatku. Znění předmětného ustanovení je výsledkem podrobného projednání na Legislativní radě vlády v souvislosti dříve předloženými novelami zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích s ohledem na fakt, že z důvodu znění § 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, bylo nutné stanovit konkrétní činnost správního orgánu, kterou je v tomto případě prodloužování oprávnění.

K § 9:

Stanoví se podmínky povinného pojištění odpovědnosti samostatného zprostředkovatele za škodu způsobenou při výkonu jeho činnosti. Nad rámec požadavků směrnice se stanoví (odst. 2) některé dodatečné podmínky takového pojištění, jejichž cílem je, aby se pojištění neobcházel, tj. aby nevznikalo riziko nedostatečného pojistného krytí.

K § 10:

Stanoví se taxativně, za jakých podmínek ze zákona zaniká oprávnění k činnosti.

K § 11:

Stanoví se odlišně od § 2914 občanského zákoníku soukromoprávní odpovědnost samostatného zprostředkovatele za provozování jeho činnosti. Ustanovení § 2913 občanského zákoníku tím není dotčeno.

2.3 Vázaný zástupce a jeho oprávnění

K § 12:

Vázaný zástupce provozuje svoji činnost výhradně pro jednoho zastoupeného, který za činnost vázaného zástupce nese plnou a bezpodmínečnou odpovědnost. Vázaný zástupce provozuje svoji činnost pouze pro jednu zastoupenou osobu, kterou může být buďto pojišťovna, nebo samostatný zprostředkovatel. Vazebnost na jednoho zastoupeného je důležitá pro jednoznačné určení odpovědnosti zastoupeného. Je-li tímto jediným zastoupeným pojišťovna, je zastoupeným bez ohledu na skutečnost, zda distribuuje pouze produkty vlastní nebo zprostředkovává produkty jiné pojišťovny jako samostatný zprostředkovatel.

U vázaného zástupce je tudíž podstatným prvokem vazba na jeden subjekt a nikoli na podnikatelské oprávnění, které tento subjekt od ČNB obdržel.

K § 13:

Stanoví se podmínky zápisu osoby vázaného zástupce do registru.

Vázaný zástupce nepodává žádost o zápis, ale jeho zastoupený ČNB oznamuje, jaké osoby chce do registru zapsat. Tento zastoupený je také odpovědný za správnost a úplnost údajů uvedených v oznámení a za ověření splnění podmínek, které zákon stanoví pro provozování činnosti vázaného zástupce. Česká národní banka nezkoumá splnění těchto podmínek - na rozdíl od správního řízení o udělení oprávnění k provozování činnosti samostatného zprostředkovatele. ČNB osobu zapíše, pokud se údaje o zapisované osobě shodují s údaji v základním registru a tato osoba dosud není registrovaná jako vázaný zástupce nebo nemá oprávnění k činnosti samostatného zprostředkovatele. Není zde tedy žádné správní rozhodnutí a neprobíhá zde tak žádné správní řízení. Zápis je jen výsledkem oznámení a přezkoumání kompatibility se základním registrem. Samo oprávnění je až výsledkem tohoto zápisu. Tato úprava registrace vázaného zástupce jev souladu s celkovou koncepcí vztahu mezi vázaným zástupcem a zastoupeným a plné odpovědnosti zastoupeného za činnost vázaného zástupce a plnění zákonem stanovených podmínek. Je zde též eliminováno riziko zbytečné administrativní zátěže pro Českou národní banku a celkově je výhodou rychlost celého procesu této správní činnosti. Kontrola plnění podmínek stanovených zákonem pro provozování činnosti vázaného zástupce se pak ze strany České národní banky bude dít ex post v rámci výkonu dohledu.

Odchylně od správního řádu je stanovena lhůta pro zápis vázaného zástupce do registru. Vázané zástupce zapisuje ČNB neprodleně, nejpozději do 5 pracovních dnů od doručení oznámení.

K § 14:

Stanoví se náležitosti oznámení, na základě kterého je vázaný zástupce zapisován do registru. Oznámení podává zastoupený, který je také odpovědný za správnost a úplnost údajů uvedených v žádosti.

Zákon výslovně stanoví, že se oznámení podává výhradně prostřednictvím elektronické aplikace České národní banky. Zakotvení výhradně této elektronické formy podání vychází z ověřené praxe na kapitálovém trhu a v oblasti spotřebitelských úvěrů. Její výhodou je snížení administrativní zátěže jak na straně žadatelů o zápis vázaného zástupce do registru, tak na straně České národní banky, nižší náklady a také snazší a mnohem rychlejší zápis vázaných zástupců do registru, který vzhledem k elektronické podobě žádosti může probíhat zcela automatizovaně. Obecné možnosti elektronického podání jsou upraveny ve správním řádu a zákoně č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a automatické konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška ČNB stanoví formáty oznámení a další technické náležitosti žádosti.

K § 15:

Oprávnění k provozování činnosti vázaného zástupce má pouze omezenou časovou platnost, a to do konce roku následujícího po provedení zápisu do registru. Bude-li chtít vázaný zástupce vykonávat svou činnost i nadále, musí za něj zastoupený zaplatit správní poplatek za prodloužení platnosti tohoto oprávnění. K prodloužení oprávnění k činnosti pak dochází automaticky po zaplacení správního poplatku na další rok

Znění předmětného ustanovení je výsledkem podrobného projednání na Legislativní radě vlády v souvislosti dříve předloženými novelami zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích s ohledem na fakt, že z důvodu znění § 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích bylo nutné stanovit konkrétní činnost správního orgánu, kterou je v tomto případě prodlužování oprávnění.

K § 16:

Cílem ustanovení je ochrana zákazníka - je nutné zamezit tomu, aby vázaný zástupce, který nespĺňuje podmínky odborné způsobilosti a důvěryhodnosti, byl zapojen do distribuce.

K § 17:

Stanoví se taxativně, za jakých podmínek ze zákona zaniká oprávnění k činnosti. Zánik oprávnění však neznamená, že (bývalému) vázanému zástupci zanikne i jeho odborná způsobilost.

K § 18:

Zastoupenému se stanoví povinnost uchovávat dokumenty prokazující splnění podmínek pro provozování činnosti vázaného zástupce. Uchovávání dokumentů týkajících se zákazníků je upraveno v § 68.

K § 19:

Stanoví se veřejnoprávní odpovědnost pojišťovny nebo samostatného zprostředkovatele (zastoupeného) za činy jeho vázaného zástupce, které naplňují znaky správních deliktů. Znění je převzato z § 18 zákona o přestupcích. Platí přitom, že zastoupený je povinen zajistit soulad činnosti vázaného zástupce se zákonem a zavést za tímto účelem pravidla kontroly jeho činnosti.

K § 20:

Stanoví se odlišně od § 2914 občanského zákoníku soukromoprávní odpovědnost za činnost vázaného zástupce. Ustanovení § 2913 občanského zákoníku tím není dotčeno.

S ohledem na odpovědnost zastoupeného nemusí tak být vázaný zástupce ani pojištěn, ani nemusí udržovat finanční jistinu v případě, že přijímá pojistné nebo zprostředkovává výplatu pojistného plnění.

2.4 Činnost zprostředkovatele na území hostitelského členského státu

2.4.1 Činnost zahraničního zprostředkovatele

K § 21:

Stanoví se oprávnění zahraničního zprostředkovatele pojištění vykonávat činnost na území České republiky na základě evropského pasu, a to ve stejném rozsahu, v jakém je oprávněn provozovat tuto činnost na území domovského členského státu. Zahraniční zprostředkovatel může vykonávat činnost na území České republiky dvojím způsobem. Jednak na základě práva zřizovat pobočky (prostřednictvím pobočky), nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby (přeshraničně, bez pobočky). V souladu s primárním právem EU není ke vzniku těchto oprávnění nutný žádný souhlasný úkon (vydání povolení, registrace) České národní banky coby orgánu dohledu hostitelské země.

K § 22:

Stanoví se procesní pravidla zahájení činnosti zahraničního zprostředkovatele na území České republiky v režimu pobočky. Oprávnění k takové činnosti vzniká na základě oprávnění získaného v domovském členském státu (po splnění směrnici harmonizovaných požadavků na vstup do odvětví - požadavků na odbornost, důvěryhodnost a dalších) a následné notifikace domovského orgánu dohledu vůči České národní bance. Podmínky vstupu do odvětví, stanovené tímto zákonem pro tuzemské pojišťovací zprostředkovatele, se neuplatní.

K § 23:

Stanoví se procesní pravidla zahájení činnosti zahraničního zprostředkovatele na území České republiky v režimu dočasného poskytování služeb (passporting). Oprávnění k takové činnosti vzniká na základě oprávnění získaného v domovském členském státu (po splnění směrnici harmonizovaných požadavků na vstup do odvětví - požadavků na odbornost, důvěryhodnost a dalších) a následné notifikace domovského orgánu dohledu vůči České národní bance. Podmínky vstupu do odvětví, stanovené tímto zákonem pro tuzemské pojišťovací zprostředkovatele, se neuplatní.

2.4.2 Činnost samostatného zprostředkovatele a vázaného zástupce v jiném členském státě

K § 24:

Stanoví se oprávnění tuzemského zprostředkovatele pojištění vykonávat činnost na území jiného členského státu na základě evropského pasu, a to ve stejném rozsahu, v jakém je oprávněn provozovat tuto činnost na území České republiky. Zprostředkovatel může vykonávat činnost na území jiného členského státu dvojím způsobem. Jednak na základě práva zřizovat pobočky (prostřednictvím pobočky), zadruhé na základě svobody dočasně poskytovat služby (přeshraničně, bez pobočky).

K § 25:

Stanoví se procesní postup zahájení činnosti českého zprostředkovatele pojištění v jiných členských státech EU. Podobně jako je tomu u podmínek výkonu zprostředkovatelské činnosti v ČR zahraničním zprostředkovatelem, je takové oprávnění založeno primárně oprávněním získaným od domovského orgánu dohledu, tj. zde Českou národní bankou, s tím, že ČNB podá o tomto záměru tuzemského pojišťovacího zprostředkovatele hostitelskému orgánu dohledu určitou sadu informací.

K § 26:

Není-li dle rozhodnutí České národní banky, coby domovského orgánu dohledu, samostatný zprostředkovatel či vázaný zástupce náležitě způsobilý k provozování činnosti zprostředkování pojištění na území jiného členského státu, tuto činnost mu ČNB neumožní (tj. nenahlásí jej příslušnému dohledovému orgánu hostitelského státu).

K § 27:

V případě zániku oprávnění zprostředkovatele, který vykonával svoji činnost na základě evropského pasu i za hranicemi České republiky, oznámí tuto skutečnost a její důvody Česká národní banka orgánům dohledu hostitelských členských států.

3 Registr

K § 28 a 29:

Do registru se zapisují osoby, které nabývají oprávnění k činnosti podle tohoto zákona, tedy pojišťovna, samostatný zprostředkovatel a vázaný zástupce. Dále se do registru zapisuje zahraniční zprostředkovatel poskytující své služby na území České republiky na základě evropského pasu.

K § 30:

Registr obsahuje podstatné údaje sloužící k ověření toho, zda je pojišťovací zprostředkovatel vůbec oprávněn provozovat svou činnost, v jakém rozsahu (tj. jaké typy pojistných produktů je oprávněn sjednávat), kdo je odpovědný za jeho činnost, zda ji vykonává kvalitně (informace o udělených sankcích). Cílem této úpravy je především dostatečně zajistit možnost zákazníka ověřit si informace poskytnutých mu pojišťovacím zprostředkovatelem. Informace o zahájení či ukončení činnosti jsou důležité i z hlediska možných budoucích sporů a nároků na náhradu škody. Veškeré údaje zapisované do registru se v něm budou uvádět včetně jejich změn, registr bude tedy obsahovat jak údaje aktuálně platné, tak údaje historické, obdobně, jako je tomu např. v obchodním rejstříku.

Obsahem registru jsou i údaje o správních deliktech a opatřeních k nápravě uložených danému subjektu Českou národní bankou nejen dle tohoto zákona, ale i podle jiných předpisů, které souvisí s podnikáním daného subjektu podle tohoto zákona (např. podle zákona o ochraně zákazníka nebo podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu).

Okamžik zápisu ho pojišťovny pojištění a tzv. tuzemského zprostředkovatele pojištění, tedy samostatného zprostředkovatele a vázaného zástupce, má velký význam z hlediska vzniku podnikatelského oprávnění těchto osob. Zákon výslovně stanoví, že rozhodnutí o udělení oprávnění nabývá právní moci právě až zápisem do registru, zápis má tedy v tomto ohledu konstitutivní charakter a je tedy nutnou podmínkou pro provozování činnosti.

Zápis zprostředkovatele pojištění s domovským členským státem jiným, než je Česká republika, do registru, má naopak pouze evidenční charakter. Podnikatelské oprávnění vzniká podle norem domovského členského státu, zpravidla v souvislosti se zápisem do registru v jeho domovském členském státě. Účelem zahrnutí údajů o tomto tzv. zahraničním zprostředkovateli do tuzemského registru je tedy umožnit tuzemskému zákazníkovi ověřit si existenci takového zprostředkovatele a jeho oprávnění působit na území České republiky.

K § 31:

Registr je veřejně přístupný přes internet, prostřednictvím webové stránky České národní banky. Registr obsahuje i údaje, které jsou v důsledku změn neplatné, přičemž i tyto neplatné údaje zůstávají zveřejněny, aby bylo možno dohledat historii daného subjektu.

K § 32:

Údaje zapsané o ch pojišťovnách zprostředkovatelích pojištění v registru mají zvláštní charakter a je chráněna dobrá víra každého, kdo jedná na základě údajů uvedených v registru, i když tyto údaje neodpovídají pravdě (tzv. zásada materiální publicity). Z této zásady stanoví zákon dvě výjimky.

K § 33:

Z registru bude Česká národní banka vydávat elektronické výpisy, které budou prokazovat stav evidovaný v registru k okamžiku, ke kterému bude výpis vytvořen. Žádost o elektronický výpis z registru nebude podléhat žádnému správnímu poplatku. Dosavadní osvědčení o zápisu do registru již nebudou vydávána, uvedená úprava se novelou zákona ruší.

K § 34:

Upravuje se procesní postup při nahlášení změn údajů zapsaných v registru. Změny těchto údajů se nahlašují elektronicky bez zbytečného odkladu a připojí se k nim doklady prokazující oznámené skutečnosti. Podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis. Česká národní banka je povinna zapsat změny do registru do 5 pracovních dnů ode dne nahlášení, pokud není povinna na základě nahlášených změn odejmout danému subjektu povolení k provozování činnosti.

4 Zajištění řádného provozování činnosti a další pravidla distribuce

K § 35:

Jedním z hlavních cílů zákona je zpřehlednění distribučního řetězce tak, aby se skládal nanejvýš ze tří prvků: pojišťovna (případně zajišťovna) - samostatný zprostředkovatel - vázaný zástupce. Kromě toho mohou být tyto osoby zastupovány svými pracovníky. Jiné osoby nesmí být do této struktury zapojeny. De facto se tak zakazuje outsourcing předmětu podnikání. Nic samozřejmě nebrání outsourcingu v jiných oblastech, než je samotná distribuce (např. vedení účetnictví). Tato architektura distribuce je již zavedena na kapitálovém trhu a v sektoru spotřebitelských úvěrů, a je založena na principu odpovědnosti. Dochází tak k dalšímu žádoucímu posílení jednotnosti právní úpravy distribuce na finančním trhu.

K § 36:

Stanovují se některé povinnosti, které jsou osoby, jež jsou v rámci distribuce pojištění osobami nesoucími odpovědnost za činnost svých pracovníků a vázaných zástupců, povinny dodržovat. Cílem těchto požadavků je zvýšení předpokladů pro řádný výkon distribučních činností v souladu s požadavkem odborné péče a sledování nejlepšího zájmu zákazníka. Tyto požadavky, které jsou v ostatních sektorech finančního trhu již zavedeným standardem, se konkrétně týkají odměňování, kontroly činnosti, řízení střetu zájmů a vyřizování stížností.

Stanovuje se povinnost pojišťovny, zajišťovny a samostatného zprostředkovatele týkající se řídicího a kontrolního systému ve vztahu k jeho vázaným zástupcům a pracovníkům. Zastoupený bude povinen řádně kontrolovat plnění podmínek pro provozování činnosti a řádné provozování jeho činnosti, zejména dodržování pravidel jednání se zákazníky. Obdobná povinnost je v současnosti stanovena již v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu nebo v zákoně o spotřebitelském úvěru pro investičního/samostatného zprostředkovatele vůči jeho vázaným zástupcům. Cílem tohoto ustanovení je především zkvalitnění činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů.

Pravidla odměňování nesmí navádět k nedodržování povinností tohoto zákona, zejména v oblasti pravidel jednání, např. nesmí být závislá na prodejních cílech tím způsobem, že by pracovníka naváděla k tomu, aby zákazníkovi doporučoval produkt, který zákazník nepotřebuje, nebo který je pro něj dokonce nevhodný či nevýhodný.

Střety zájmů se liší v závislosti na vztahu mezi zprostředkovatelem a zákazníkem, nebo způsobu odměňování zprostředkovatele, ale i osob pro zprostředkovatele pracujících; souvisí i s povahou nabízených produktů. Není proto účelné v zákoně vymezovat výčet střetů zájmů,

keré je zprostředkovatel povinen vždy řídit. Postačí, pokud zprostředkovatel identifikuje ty střety zájmů, které hrozí při jeho konkrétní činnosti, a posoudí vhodné metody omezení rizik z takového střetu zájmů plynoucích. V praxi půjde o tvorbu odpovídající metodiky ohledně postupu při nabízení produktů se zvýšeným střetem zájmů, posílení kontrolních mechanismů, vyšší transparence umožňující klientům učinit informované rozhodnutí, nastavení pravidel odměňování, aby nemotivovalo k prodejm pojištění pro klienta zcela nevhodným aj. Obecně je cílem vyhnout se situacím, kdy pojišťovna či pojišťovací zprostředkovatel upřednostní svůj vlastní finanční prospěch na úkor zákazníka. Současně není cílem podchycovat každý hypotetický střet zájmů, ale v souladu se zásadou proporcionality pouze ty, které mohou zájmy zákazníků reálně ohrozit.

Priměřeně povaze, rozsahu a složitosti své činnosti samostatný zprostředkovatel také zavede také systém vyřizování stížností zákazníků.

V souladu se Směrnicí je upraven rovněž tzv. whistleblowing – slovy zákona mechanismus k hlášení porušení nebo hrozícího porušení zákona. Povinnost zavést tento mechanismus má pojišťovna, zajišťovna a samostatný zprostředkovatel. V odstavci 2 jsou stanoveny podrobnější požadavky, které mají zajistit funkčnost a efektivnost systému, tedy především zajistit ochranu oznamovateli porušení (tedy např. zajistit, že oznamovatel nebude v zaměstnání šikanován) a zároveň je třeba zajistit ochranu totožnosti osoby podezřelé z porušení předpisů (s výjimkou případů jako je např. vedení řízení před ČNB).

K § 37:

Ustanovení odstavce 1 zabraňuje zejména tomu, aby osoby, které usilují o výkon distribučních činností v pozici pracovníka nebo vázaného zástupce, byly nuceny k uzavření pojištění, na kterém nemají pojistný zájem, nebo ke složení jiných vstupních plateb.

Cílem ustanovení odstavce 2 je, aby se odměna za přivedení nového prodejce nepromítala do odměny za vlastní činnost poskytování nebo zprostředkování (tedy například tím, že pokud nepřivede nového prodejce, bude jeho odměna za zprostředkování nižší). Samotnou výplatu odměny za přivedení nového prodejce do distribuční sítě zákon neupravuje.

K § 38:

Tímto bodem se do zákona začleňuje právní úprava obsažená v zákoně č. 295/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí), ve znění pozdějších předpisů, která má napomoci s řešením dlouhodobého systémového problému v sektoru životního pojištění, který je způsoben především současnou, trhem vygenerovanou výší odměn za životního pojištění a dále pak existencí předplacených poplatků a nákladů (tzv. počáteční náklady pojištění). Tyto náklady se s výjimkou rizikových pojištění, kde tvoří součást rizikového pojistného, účtují pojistníkovi a v případě předčasného ukončení pojištění jsou odečítány z alokovaných prostředků pojistného a jeho výnosů vyplácených pojistníkovi v podobě odkupného (upraveno dále v § 71).

Právní úprava je založena na regulaci finančních vztahů vyplývajících z předčasného ukončení (storna) životního pojištění. Zakotvuje jednak mechanismus vrácení odměny vyplacené pojišťovacímu zprostředkovateli pojišťovnou za sjednání životního pojištění a jednak povinné rozložení pořizovacích nákladů vstupujících do výpočtu odkupného.

Tyto dva prvky mají za cíl na straně jedné zainteresovat pojišťovací zprostředkovatele na dlouhodobém trvání zprostředkovaného pojištění a na straně druhé zajistit, že při předčasném

ukončení pojištění bude pojistníkovi větší část zaplaceného pojistného vrácena zpět v podobě odkupného, jestliže u konkrétního pojištění vzniká právo na jeho výplatu.

V odst. 1 a 3 se zavádí mechanismus poměrného krácení práva na odměnu, jestliže k zániku pojištění dojde v prvních 5 letech jeho trvání jinak než v důsledku pojistné události. Obdobná úprava je obsažena např. v rakouském právu (srov. § 176 odst. 6 rakouského zákona o pojistné smlouvě). Poměrné krácení odměny se provádí s přesností na měsíce tak, že za každý měsíc trvání pojištění náleží pojišťovacímu zprostředkovateli nejvýše jedna šedesátina sjednané odměny (případně odpovídající podíl, byla-li sjednána pojistná doba kratší než 5 let).

Povinnost rozkládat odměnu dopadá pouze na odměnu sjednanou mezi pojistitelem a pojišťovacími zprostředkovatelem, nikoli na odměnu sjednanou mezi pojistníkem a pojišťovacím zprostředkovatelem (pojišťovacím makléřem).

Odměna je v odst. 2 definována s využitím čl. 2 bodu 9 Směrnice. Tato odměna představuje v první řadě provizi podle občanského zákoníku (např. § 2447 a násl. a § 2499 a násl.), může jí být v pojistných podmínkách používán poplatek, ale také jiná dohodnutá platba, která může mít formu hospodářské, finanční nebo nefinanční výhody, anebo pobídky nabízené nebo poskytnuté pojišťovacímu zprostředkovateli ve vztahu k jím zprostředkovanému pojištění. Takovou výhodou či pobídkou může být úhrada jeho provozních nákladů nebo nákladů na školení zaměstnanců, jejich rekreaci apod. Širokým vymezením odměny se má zabránit obcházení navrhované regulace. Takto široká definice odměny umožňuje zahrnout i odměnu formálně vyplacenou za jiné činnosti, pokud je zřejmé, že byla ve skutečnosti vyplacena v souvislosti se zprostředkovaným životním pojištěním.

Ustanovení odst. 4 stanovuje výjimku z ustanovení odstavců 1 až 3, tj. podmínky, za kterých se regulace storna životního pojištění neuplatní. Výjimka je stanovena pro pojistné smlouvy, ve kterých je sjednáno jednorázové pojistné nebo odměňování na průběžném principu (pay-as-you-go).

Odstavec 5 staví najisto, že případná vyplacená záloha na odměnu musí být při zániku pojištění vypořádána (tj. pojišťovacím zprostředkovatelem pojišťovně vrácena) tak, aby nepřesahovala zákonem limitovanou poměrnou výši.

Ustanovení § 38 představuje speciální právní úpravu, která vylučuje aplikaci právní úpravy obecné, ať už jde o občanský zákoník nebo případně zahraniční právní předpisy, jimiž se řídí právní vztah mezi pojistitelem a pojišťovacím zprostředkovatelem (jsou tak vyloučena např. ustanovení § 2501 odst. 1, § 2504 nebo § 2505 občanského zákoníku, která upravují vznik práva na provizi a její splatnost).

K § 39:

Obvyklou strategií používanou distributory pojištění je vázaný a spojený prodej. Ten může přinášet výhody zákazníkům, zároveň však může představovat postupy, při nichž není zájem zákazníků dostatečně zohledněn. Tato ustanovení by neměla bránit distribuci pojištění více rizik. Odstavec 2 reflektuje skutečnost, že v některých jiných právních předpisech upravujících finanční trh jsou stanovena vlastní pravidla platná pro postupy vázaného a spojeného prodeje ve vztahu k určitým kategoriím zboží nebo služeb.

K § 40:

V zájmu zajištění toho, aby pojistné produkty splňovaly potřeby cílového trhu, by pojišťovny i zprostředkovatelé pojištění (vytváří-li pojistné produkty určené k prodeji zákazníkům) měli udržovat, uplatňovat a podrobovat přezkumu postup schvalování každého pojistného produktu. Pokud distributor pojištění nabízí nebo doporučuje pojistné produkty, které

nevytváří, měl by mít v každém případě možnost seznámit se s vlastnostmi a určeným cílovým trhem daných produktů. Těmito ustanoveními by neměla být omezena rozmanitost a flexibilita přístupů, které pojišťovny používají k vývoji nových produktů. Specifikace těchto pravidel se očekává v přímo účinném prováděcím právním předpise EU, který by měl být zveřejněn před datem účinnosti zákona o distribuci pojištění a zajištění.

K § 41:

Pojišťovací zprostředkovatel může vybírat pojistné pouze za předpokladu, že se jedná o jiné než rezervotvorné pojištění. Toto omezení směřuje k větší ochraně zákazníka, snižuje možnost uplatnění agresivních obchodních praktik, ale současně umožňuje flexibilitu při sjednávání např. cestovního pojištění při koupi zájezdu nebo tzv. povinného ručení při koupi automobilu. V případech, kdy samostatný zprostředkovatel vybírá od pojistníka pojistné nebo zprostředkovává výplaty pojistného plnění, má povinnost používat pro převody pojistného nebo pojistného plnění zvláště k tomu určené bankovní účty, resp. účty u spořitelního a úvěrního družstva nebo zahraniční banky se sídlem v členském státě, případně udržovat trvale likvidní jistotu.

Za účelem ochrany zákazníka se též stanovuje pravidlo, že pojistné jím zaplacené, se považuje za zaplacené pojišťovně. To vše samozřejmě již okamžikem této platby.

K § 42:

Stanovuje se zvláštní veřejnoprávní odpovědnost pojišťovny za selhání osoby zprostředkovávající doplňkové pojištění a za osobu, která nabízí přistoupení k flotilovému pojištění. Jedná se o podobnou konstrukci odpovědnosti, jež je výše stanovena ve vztahu zastoupeného a vázaného zástupce s tím rozdílem, že zatímco vzhledem k jednovazebnosti vázaného zástupce, je jednoznačné, který zastoupený za něj nese odpovědnost, v případě osoby zprostředkovávající doplňkové pojištění a osoby nabízející přistoupení k flotilovému pojištění, taková jednovazebnost před uzavřením pojistné smlouvy nebo před přistoupením k pojištění neexistuje. Proto se stanovuje, že odpovědná je ta pojišťovna, jejíž pojistná smlouva byla uzavřena, nebo k jejímuž pojištění bylo přistoupeno.

5 personální předpoklady k provozování činnosti

5.1 Odborná způsobilost a její ověřování

K § 43 až 45:

Náležitá odbornost osob sjednávajících pojištění je důležitým předpokladem pro řádné poskytování služeb zákazníkům. Představuje nástroj na pomezí obezřetnostní regulace a ochrany zákazníka, který má zajišťovat, aby na finančním (zde pojistném) trhu do konkrétních spotřebitelských vztahů vstupovaly pouze osoby dostatečně odborně způsobilé. Regulatorní systém odbornosti by měl představovat garanci určité minimální a objektivně prokazatelné úrovně získaných odborných znalostí jakožto i dovedností, a to u všech osob, které sjednávají pojištění se zákazníkem. Tím by měl také přispívat ke kredibilitě osob poskytujících distribuční služby v oblasti distribuce pojištění, a tedy i zvyšovat celkovou důvěru zákazníků k finančnímu trhu jako celku. Povinná odborná zkouška je v současnosti zakotvena v úpravě distribuce penzijních produktů a poskytování spotřebitelských úvěrů.

Zavádí se nový systém prokazování odbornostních požadavků pracovníků a vázaných zástupců samostatných zprostředkovatelů, pojišťoven a zajišťoven i samostatné zprostředkovatelů fyzických osob samotných. Jejich splnění se bude prokazovat dokladem o absolvování odborné zkoušky, která může být složena i jen elektronickou formou, pokud

bude zajištěn řádný průběh zkoušky. Prokáže-li uchazeč své odborné předpoklady složením odborné zkoušky, měl by být k výkonu činnosti poskytování či zprostředkování pojištění objektivně způsobilý. Jiné stávající způsoby prokazování odbornosti, ať už v podobě doplňkových požadavků (na praxi) či alternativ (absolvováním odborného studia) tuto objektivitu značně relativizují, a pro prokázání odbornosti se tak již nově nepožadují. Tím samozřejmě není nijak dotčena možnost osoby odpovědné za výkon činnosti osoby jí podřízené, aby požadavek na adekvátní praxi uplatňovala v rámci své personální politiky, a zvyšovala tak úroveň svých služeb.

Podrobnější požadavky na znalosti a dovednosti jakožto i požadavky na formu odborné zkoušky budou stanoveny podle skupin odbornosti (tj. produktových oblastí, v nichž uchazeč zamýšlí vyvíjet činnost) v prováděcím právním předpise.

Všeobecné znalosti se budou prokazovat vysvědčením o maturitní zkoušce, nebo dokladem o dosažení vyššího vzdělání.

Skupiny odbornosti nahrazují dosavadní členění, na jehož základě byli pojišťovací zprostředkovatelé zapisováni do registru, resp. rozsah jimi provozované zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle pojistných odvětví definovaných v zákoně o pojišťovnictví. Nové členění vychází ze vzájemných vazeb mezi jednotlivými pojistnými produkty a z potřeb trhu (především vyčlenění skupiny č. 3 – zprostředkování pojištění motorových vozidel, a to jak havarijního pojištění, tak pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) tak, jak vyplynuly z jednání pracovní skupiny k distribuci při Ministerstvu financí v letech 2009 až 2011.

Stanovuje se dále zvláštní režim pro osoby, které nově vstupují do distribuce pojištění, ať už jako pracovníci nebo vázaní zástupci a nemají potřebnou odbornost. Zákon umožní, aby tyto osoby po dobu nejvýše jednoho roku distribuovaly „jen“ se znalostmi přiměřenými vykonávaným činností. (tedy ne plnou odbornou způsobilostí prokazovanou osvědčením o úspěšně vykonané odborné zkoušce) a pod dohledem zkušené osoby s odbornou zkouškou. Tato úprava dává dostatečný prostor pro pojišťovací adepty nabrat potřebné znalosti a dovednosti pro složení potřebné zkoušky i pro společnosti, pro které mají pracovat, aby jim poskytly adekvátní podporu a postupně je zapojili do distribuce pojištění, kterou smí v běžném režimu vykonávat jen osoba plně odborně způsobilá. Záměrem je rovněž omezit obcházení zákona, známé i z jiných sektorů finančního trhu, kdy jsou některé úkony prezentovány jako úkony mimo distribuci (např. tzv. tipařství), jen aby osoby, které je provádí, nemusely splňovat odbornostní a jiná kritéria.

K § 46:

Stanoví se základní pravidla týkající se složení odborné zkoušky, včasné zveřejnění termínů konání odborné zkoušky včetně počtu míst, úplaty za tuto zkoušku a zkouškového řádu na internetu. Požadavky na zkouškový řád, složení komise a požadavky na průběh, formu, rozsah odborné zkoušky a způsob jejího hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.

Řádný průběh zkoušky zajišťuje komise. Záměrně není uvedeno „zkušební komise“, neboť zákon požaduje pouze to, aby zde byl nějaký orgán, který dohlíží a garantuje řádný průběh zkoušky. Tím však není vyloučeno, že akreditovaná osoba stanoví, že komise může být i zkušební a provádět i ústní zkoušení.

O výsledku odborné zkoušky je akreditovaná osoba povinna zkoušeného informovat bez zbytečného odkladu a v případě jejího úspěšného složení je také povinna vydat zkoušenému osvědčení o absolvování odborné zkoušky se stanovenými údaji.

Ačkoli osvědčení o vykonání odborné zkoušky nemá omezenou platnost, je třeba, aby povinné subjekty zajistily, že si každý své odborné znalosti a dovednosti udržuje a prohlubuje.

V opačném případě přestanou splňovat jednu z podmínek stanovených zákonem pro výkon této činnosti a budou jim hrozit odpovídající sankce.

K § 47:

Dle požadavků Směrnice se stanovuje povinnost následného vzdělávání v rozsahu 15 hodin ročně. Splnění této povinnosti se prokazuje osvědčením o absolvování následného vzdělávání, není třeba prokázat splnění následného vzdělávání zkouškou. Zkouška v tomto případě není povinná, ačkoliv nic nebrání akreditované osobě, aby i zde zkoušení prováděla.

K § 48 až 53:

S ohledem na dosavadní zkušenosti s ověřováním odborné způsobilosti na finančním trhu, který vykazoval často silnou formálnost nezaručující kvalitu, stát deleguje zkušební systém na akreditované osoby, k tomu účelu zřízené instituce s odpovídajícím oprávněním k činnosti a dohlížené ČNB. Získání oprávnění k činnosti - akreditace nebude nijak institucionálně omezené. Pořádat odborné zkoušky bude moci každá osoba, a to jak právnická, tak fyzická, která splní zákonem stanovené požadavky; možné omezení dostupnosti licence akreditované osoby pouze na určité typy institucí (profesní asociace, vzdělávací zařízení) by bylo nedůvodně diskriminační a zřejmě by bylo naplňováno pouze formálně. Činnost akreditované osoby bude moci vykonávat i zprostředkovatel nebo pojišťovna.

Akreditace je udělována na omezenou dobu s možností prodloužení na žádost. S ohledem na kontinuitu činnosti akreditované osoby je stanovena fikce vyhovění žádosti, pokud Česká národní banka nerozhodne o žádosti o prodloužení akreditace ve lhůtě 3 měsíců. To nemá vliv na plnění podmínek akreditace, neboť přezkum těchto podmínek je předmětem průběžného výkonu dohledu ČNB nad činností akreditované osoby.

K § 54:

Zákon dále stanoví, v jakých případech akreditace zaniká a v jakých případech ji Česká národní banka akreditované osobě může odejmout. Vedle vlastní žádosti akreditované osoby Česká národní banka akreditaci může odejmout v případech, kdy akreditovaná osoba přestala splňovat podmínky stanovené zákonem pro udělení akreditace, kdy závažným způsobem nebo opakovaně porušila povinnosti stanovené zákonem, anebo pokud jí byla udělena akreditace na základě nepravdivých nebo zavádějících údajů.

K § 55 a 56:

Ustanovení upravují obsah osvědčení vydávaných akreditovanou osobou.

K § 57:

S ohledem na zajištění řádného výkonu dohledu nad činností akreditovaných osob a celým systémem ověřování odbornosti, resp. i nad plněním podmínky odborné způsobilosti povinnými osobami, se akreditovaným osobám stanoví povinnost uchovávat po zákonem stanovenou dobu dokumenty týkající se provádění odborných zkoušek.

5.2 Důvěryhodnost

K § 58 až 61:

Podobně jako v případě odborné způsobilosti, i zde se stanovuje výčet osob, na které je kladen požadavek důvěryhodnosti. Na rozdíl od odborné způsobilosti se zde stanovuje též

důvěryhodnost vázaných zástupců a samostatných zprostředkovatelů, kteří jsou právníckými osobami.

Ustanovení o důvěryhodnosti pro fyzické i právnícké osoby jsou uvozena generálními klauzulemi. Výčty v obou odstavcích označených číslem 2, jsou tak demonstrativní a obsahují převážně takové podmínky, které jsou obsaženy Směrnicí. Znamená to tedy, že existují i jiné skutečnosti, které brání důvěryhodnosti osoby, a které lze podle správního uvážení založeného na zásadě spravedlnosti a rozumnosti. Např. za nedůvěryhodnou by měla být považována též osoba, která se podílela (byla vedoucí osobou či se jinak přímo podílela) na činnosti, která byla důvodem odnětí oprávnění podle § 59 odst. 2 písm. a) a d), neboť důvěryhodnost je narušena obdobným způsobem i v případě, že se žadatel podílel na vzniku důvodů pro odebrání oprávnění např. v pozici vedoucí osoby.

K § 62:

Stanoví se podmínky prokazování trestní bezúhonnosti zahraničních osob.

6 Pravidla jednání

6.1 Základní ustanovení

K § 63:

Stanoví se požadavek, aby pojišťovna a zprostředkovatel vykonávali svou činnost s odbornou péčí. Veškeré jednání osob podnikajících na finančním trhu by mělo být založeno na zásadě odborné péče jakožto souhrnu profesionálních standardů (zásad *lege artis*), které vyplývají z obecné právní úpravy (§ 5 OZ). Zásada jednání s odbornou péčí musí být dodržena vždy, aby určité jednání pojišťovny nebo pojišťovacího zprostředkovatele mohlo být shledáno jako konformní s požadavky zákona.

K § 64:

Stanoví se základní pravidla jednání, včetně toho, že pojišťovna a pojišťovací zprostředkovatelé jednají vždy tak, aby zákazníkovi bylo zřejmé, s kým jedná.

K § 65:

Stanoví se obecná pravidla, kterými se musí řídit komunikace pojišťovny a zprostředkovatele se zákazníkem. Směrnice v těchto ustanoveních mimo jiné upravuje „propagační sdělení“. Český právní řád již však obsahuje pojem „obchodní sdělení“, které je definované např. v § 2 písm. f) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, jako „všechny formy sdělení, včetně reklamy a vybízení k návštěvě internetových stránek, určeného k přímé či nepřímé podpoře zboží či služeb nebo image podniku osoby, která je podnikatelem nebo vykonává regulovanou činnost“. Pojem je požíván i v jiných zákonech, např. v zákoně na ochranu spotřebitele.

K § 66:

V souladu s praxí obvyklou na finančním trhu je stanovena úprava tzv. pobídek. Zakazuje se přijmout jakoukoli výhodu, která může vést k porušení povinnosti stanovené zákonem.

K § 67:

Zakazuje se souběh makléřské a agentské činnosti v rámci oprávnění samostatného zprostředkovatele, které vytváří riziko střetu zájmů (pracovat ve prospěch pojišťovny, jde-li o činnost agentskou, nebo ve prospěch klienta, jde-li o činnost makléřskou).

K § 68:

Konstrukce normy je postavena na předpokladu, že rada (jako zvláštní typ doporučení pro konkrétního zákazníka) je povinnou součástí distribuce pojištění, tj. že se poskytuje vždy, nastanou-li skutečnosti uvedené v odstavci 1. Rada se poskytuje na základě analýzy zákazníka, která je u rezervotvorného pojištění rozšířená obdobně, jako je tomu u investic na kapitálovém trhu, a výběru z dostatečného počtu vhodných pojištění. Výběr z dostatečného počtu vhodných pojistných produktů je u pojišťovny a pojišťovacího agenta omezen na pojištění, které distribuují, na rozdíl od pojišťovacího makléře, který je povinen vybírat z dostatečného počtu vhodných produktů dostupných na trhu. Pokud tedy pojišťovna nebo pojišťovací agent mají v konkrétní situaci na výběr pouze z jednoho pojištění, které je po analýze zákazníka pro něj vhodné, splní tím požadavek na výběr z dostatečného počtu vhodných pojistných produktů, které distribuují. Důležité je, aby zákazník toto věděl. Z povinnosti poskytovat radu existují výjimky v odstavci 4.

K § 69:

Záznam z jednání může být v případě porušení povinnosti distributorem důležitým důkazem. Proto se ukládá povinnost pro jeho pořizování. Mělo by v něm být zaznamenáno, co zákazník v době jednání chtěl a potřeboval. Speciálním druhem záznamu z jednání je záznam z poskytování rady podle § 66.

§ 70

Povinnost uchovávat dokumenty a záznamy (v písemné nebo elektronické podobě, podobu zákon neurčuje) je důležitá jak pro výkon dohledu nad pojišťovnou, zprostředkovatelem, tak pro případné spory se zákazníkem. Zákon na tomto místě neurčuje, jaké dokumenty a záznamy se mají pořizovat, jen stanoví, že pokud jsou pořizovány, musí se uchovávat. Povinnosti k pořizování záznamů a dokumentů jsou stanoveny na jiných místech, povinnost nahrávat klienty při jednání s nimi není zákonem stanovena. Lhůty jsou stanoveny jednak v souladu s objektivní promlčecí dobou, jednak v souladu se zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

K § 71:

V § 69 odst. 1 jsou navrhována některá pravidla pro výpočet odkupného v rezervotvorném životním pojištění. Povinné rozložení pořizovacích nákladů při výpočtu odkupného do doby 5 let od vzniku pojištění je v podstatě regulací tvorby příslušné technické rezervy. Obdobnou úpravu obsahují i právní řády některých okolních států (srov. § 169 odst. 3 německého zákona o pojistné smlouvě, § 176 odst. 5 rakouského zákona o pojistné smlouvě, čl. 23 odst. 5 a 6 návrhu polského zákona o pojišťovací činnosti). Povinným rozložením pořizovacích nákladů spojených se zprostředkováním či nabízením pojištění nejméně do doby 5 let od vzniku pojištění tedy dojde ke zvýšení částky, která se v případě předčasného zániku rezervotvorného životního pojištění vyplácí pojistníkovi v podobě odkupného. Do odkupného by tak ani neměly být promítnuty jakékoli provize či jiné odměny spojené se zprostředkováním či nabízením rezervotvorného životního pojištění, související s obdobími následujícími po zániku smlouvy. Rozložení je koncipováno s přesností na měsíce tak, že za každý započatý měsíc trvání pojištění se odečte nejvýše jedna šedesátina celkových nákladů (případně

odpovídající podíl, byla-li sjednána pojistná doba kratší než 5 let). V současnosti je obvyklé, že pojistitelé rozkládají pořizovací náklady pouze do doby 2 let.

Podle § 2842 odst. 1 občanského zákoníku je právo pojistníka na výplatu odkupného omezeno určitými podmínkami. Těmito podmínkami je v případě životního pojištění s běžným pojistným skutečnost, že pojistné bylo zaplaceno nejméně za 2 roky, v případě životního pojištění s jednorázovým pojistným skutečnost, že pojištění bylo sjednáno na dobu delší jednoho roku, případně skutečnost, že se jedná o pojištění se sníženou pojistnou částkou. Tyto podmínky se jeví z hlediska ochrany pojistníků jako zbytečně omezující, protože brání tomu, aby pojistníkovi vzniklo právo na odkupné již v prvních letech trvání pojištění, což je v rozporu s jedním z hlavních cílů novely, jímž je zlepšení postavení pojistníka při předčasném ukončení pojištění. Proto se u těch životních pojištění, u kterých se zavádí regulace rozložení odměny a výpočtu odkupného, navrhuje přiznat pojistníkovi právo na odkupné i bez splnění omezujících podmínek uvedených v § 2842 odst. 1 větě první občanského zákoníku s výjimkou případu, kdy právo na odkupné vyloučí přímo pojistná smlouva. Zda a v jaké výši v konkrétním případě právo na odkupné skutečně vznikne, záleží samozřejmě také na tom, zda a v jaké výši bude vytvořena rezerva pojištění vyplatitelná jako odkupné.

Co se rozumí celkovými pořizovacími náklady, specifikuje § 69 odst. 2, a to v návaznosti na účetní právní předpisy, zejména pak na ustanovení § 19 odst. 7 vyhlášky č. 502/2002 Sb., které však do určité míry modifikuje.

K § 72:

Upravuje se mimosoudní řešení sporů distributora a zákazníka v případech, kdy zákazník není spotřebitelem. Spotřebitelské spory řeší Finanční arbit.

6.2 Informační povinnosti vůči zákazníkovi

K § 73:

Stanoví se, že informace požadované tímto zákonem se poskytují bezplatně, v listinné podobě nebo na jiném nosiči dat, pokud zákon nestanoví jinak.

K § 74 až 80:

Značný počet informačních povinností je stanoven požadavky směrnic Solvency II a IDD. Vzhledem k extenzivním informačním povinnostem, které vychází z výše uvedených evropských předpisů, přistupoval regulátor k informačním povinnostem velmi zdrženlivě a zapracoval z řady požadavků na jejich rozšíření pouze informaci o výši odkupného a možnosti zpětvzetí výpovědi rezervotvorného pojištění (§ 80 odst. 1 písm. j), na které se shodl celý trh a dohled.

Z důvodu přehlednosti byly informační povinnosti rozčleněny na skupiny podle toho, jakého typu pojištění se týkají. Skupina informací o pojistiteli a pojištění obecně se sděluje vždy. Skupina informací o pojišťovacím zprostředkovateli se bude sdělovat jen v případě, že pojištění je zprostředkovatelem zprostředkováváno.

V případě povinnosti stanovené v § 74 písm. f) a § 79 písm. j) se povahou odměny rozumí zejména sdělení, zdali odměnu vyplácí zákazník distributorovi pojištění přímo, anebo formou provize, tj. v rámci sjednaného pojistného, případně jaká je konstrukce takové provize. Jedná se o povinnost stanovenou (aniž dále specifikovanou) směrnicí IDD.

6.2 Společná ustanovení k pravidlům jednání

K § 81 až 84:

Stanovují se požadavky na formu a způsob předávání informací a záznamu z jednání, včetně předávání informací při činnosti podle § 3 odst. 3. Informace se předávají v listinné podobě nebo po splnění daných podmínek i na jiném trvalém nosiči dat. Je upraven vztah k informačním povinnostem v občanském zákoníku. Směrnice stanovuje specifické požadavky na informování o neživotním pojištění.

7 Dohled

7.1 Základní ustanovení

K § 85:

Stanovuje se pravomoc České národní banky dohlížet činnost uvedených osob a povinnost dohlížených osob poskytnout součinnost při výkonu dohledu.

K § 86:

Stanoví se povinnost mlčenlivosti při výkonu dohledu obdobně jako v zákoně o pojišťovnictví.

7.2 Dohled nad činností zprostředkovatele v Evropské unii

K § 87:

Stanoví se pravidla dohledu nad činností zahraničního zprostředkovatele, který vykonává svoji činnost v České republice na základě tzv. evropského pasu.

K § 88:

Je stanovena pravomoc České národní banky v případě, že zprostředkovatel s povolením uděleným Českou národní bankou vykonává svoji činnost na základě tzv. evropského pasu v zahraničí.

7.3 Mezinárodní spolupráce při výkonu dohledu nad zprostředkovateli

K § 89 až 93:

Stanovují se pravidla pro spolupráci orgánů dohledu nad pojišťovacími zprostředkovateli. Česká národní banka je kontaktním místem, na které se obrací zahraniční orgány dohledu s žádostí o spolupráci a výměnu informací. Obdobně Česká národní banka se může obrátit na kontaktní místo jiného členského státu s žádostí o spolupráci a výměnu informací. Výměnu informací nebo spolupráci při přeshraničním výkonu dohledu lze odmítnout, pokud by narušovala suverenitu, bezpečnost nebo veřejný pořádek v České republice, nebo pokud výměně informací stojí v cestě skutečnost *lis pendens* nebo *res iudicata*.

K § 94:

Směrnice stanoví v případě, že se hlavní místo podnikání pojišťovacího zprostředkovatele nachází v jiném členském státě, než ve kterém má sídlo, můžou se hostitelský a domovský orgán dohledu dohodnout na převzetí dohledu nad tímto zprostředkovatelem. Dohoda se však podle směrnice může týkat jen některých oblastí - např. důvěryhodnost, odborná způsobilost a pojištění odpovědnosti za škodu.

7.4 Opatření k nápravě a odnětí oprávnění k činnosti

K § 95 a 96:

Stanoví se opatření k nápravě, které Česká národní banka může uložit dohlíženému subjektu za účelem zjednání nápravy v činnosti dohlíženého subjektu. Toto opatření k nápravě může Česká národní banka uložit současně s pokutou za přestupek, nebo namísto uložení pokuty. Uložení opatření k nápravě není obligatorním mezistupněm před odnětím povolení k činnosti. Česká národní banka může odejmout povolení k činnosti i bez předchozího uložení opatření k nápravě, pokud to je odůvodněno závažností přestupku dohlížené osoby.

8 Přestupky

8.1 Přestupky

K § 97 až 106:

Jsou stanoveny 3 kategorie přestupků podle výše pokut, obvyklých na finančním trhu, a to do 10 mil. Kč, do 5 mil. Kč a do 1 mil. Kč. Směrnice IDD navíc u některých přestupků vyžaduje výši pokuty nejméně ekvivalentu 5 mil. EUR. Nejvyšší sazbu pokuty odůvodňuje právě charakter páchaných deliktů - opírá se o závažnost a společenskou nebezpečnost jednání, které může v konečném důsledku velmi poškodit zákazníka. Nadále zde však zůstává prostor pro správní úvahu, aby pokuta odpovídala zásadám správního trestání, tedy nebyla pro účastníka řízení likvidační, odpovídala závažnosti deliktu a míře porušení povinnosti nebo zákazu. Dohledový orgán by měl též přihlížet ke skutečnosti, zda se jedná o opakované rozhodnutí o spáchání obdobného správního deliktu a zda účastník řízení projevil snahu o nápravu. Pokuta tak může být i velmi nízká.

Zákon výslovně počítá s přičitatelností jednání vázaného zástupce a správně právní odpovědnost za protiprávní jednání vázaného zástupce nebo zprostředkovatele vázaného pojištění tak nese pouze zastoupený.

9 Přejídná ustanovení

K § 107:

V návrhu zákona se stanovují nové informační povinnosti během trvání smlouvy. Tato úprava se tímto přejídným ustanovením vztahuje i na smlouvy uzavřené před nabytím účinnosti tohoto zákona.

K § 108:

Toto přejídné ustanovení upravuje přechod stávajících kategorií pojišťovacích zprostředkovatelů podle ZPZ na kategorie nové.

K § 109:

Stanovují se pravidla pro probíhající řízení.

K § 110:

Systém prokazování odbornosti nastavený v návrhu zákona musí reflektovat několik skutečností:

k odst. 1:

Předpokládá se, že krátce po účinnosti zákona nebude existovat dostatek akreditovaných osob, u kterých by bylo možné vykonat zkoušku. Z toho důvodu se v prvních dvou letech po účinnosti zákona může osvědčení o vykonání odborné zkoušky nahradit čestným prohlášením. To však neznamená, že konkrétní osoba v distribuci nemusí mít potřebné znalosti a dovednosti.

k odst. 2:

Zákon zde zmírňuje dopad nové úpravy na osoby, které nemají k datu účinnosti zákona požadované vysvědčení o maturitní zkoušce. Jelikož je tento požadavek na pojistném trhu požadavkem novým a jelikož maturitní vysvědčení není možné získat během krátké doby, stanovuje se zde dostatečně dlouhá doba pro možnost doplnění si vzdělání.

k odst. 3:

Dalším zmírněním dopadu nové úpravy na osoby, které nemají k datu účinnosti zákona požadované vysvědčení o maturitní zkoušce. Po vzoru ZSÚ se zde stanovuje trvalá úleva od povinnosti mít při distribuci pojištění a zajištění alespoň úplné středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou pro osoby, které distribuci pojištění vykonávají nepřetržitě alespoň po tři roky před nabytím účinnosti zákona.

K § 111:

Upravuje se navázání v současnosti vedených registrů pojišťovacích zprostředkovatelů na registr vedený od účinnosti zákona. Je nutné, aby i v budoucnu bylo možné dohledat údaje z historie konkrétní osoby.

K § 112:

Upravuje se vztah zákona k osobám, které do účinnosti zákona distribuují pojištění nebo jsou za tuto činnost zodpovědní nebo jsou členy dozorčích orgánů pojišťoven nebo pojišťovacích zprostředkovatelů.

10 Závěrečná ustanovení

K § 113:

Ustanovení obsahuje zmocnění k vydání prováděcích předpisů pro ČNB.

K § 114:

Podle legislativních pravidel se zrušuje zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí, včetně všech jeho novel.

K § 115:

Směrnice ukládá členským státům uvést v účinnost právní předpisy do souladu s touto směrnicí do 23. 2. 2018.

K příloze:

Sjednává-li se rezervotvorné pojištění, kde investiční riziko má nést pojistník, obdrží zákazník některé podstatné informace týkající se sjednávaného pojištění. Cílem dokumentu je vybavit zákazníka stručnou, přehlednou a srozumitelnou informací o vstupech a výstupech souvisejících s nabízeným rezervotvorným pojištěním, a omezit tak informační asymetrii

vytvářející riziko tzv. missellingu. Podstatou této informace je sdělení souhrnu prostředků zaplacených na pojistném za celou sjednanou pojistnou dobu, vyčíslení toho, jakou část těchto prostředků tvoří rizikové pojistné a další srážky z pojistného, které snižují kapitálovou hodnotu pojištění (typicky odměna za distribuci pojištění) a jaká zbývající část je alokována k investování (ke krytí rizika dožití). Při kalkulaci očekávaného obnosu vyplaceného pojišťovnou zákazníkovi na konci pojistné doby se vychází z předpokladu nulového zhodnocení investice.